

Lekce 19

Str. 187/cv. 1

Aktivita ke cvičení. Rozstříhat, přikládat k obrázkům.

[Schéma 19A](#)

Str. 188/cv. 1

Varianta cvičení – otázky na rozstříhání. Lze využít pro opakování textu. Vytisknout a rozstříhat. Studenti pracují v páru, losují otázky, ptají se a odpovídají. Na závěr se učitel zeptá, jaké zajímavé informace studenti zjistili.

[Schéma 19B](#)

Str. 188/cv. 2

Aktivita před čtením textu. Předučení neznámých/těžkých slov z textu. Varianta A.

[Schéma 19C](#)

Varianta B. Vytisknout a rozstříhat. Studenti (příp. v páru) si vysvětlují neznámá slova, příp. s pomocí slovníku.

[Schéma 19D](#)

Práce s textem – doplňování slov do textu. Vhodné jako opakování.

[Schéma 19E](#)

Opakování textu – doplňování prepozic.

[Schéma 19F](#)

Opakování textu – doplňování pádových tvarů.

[Schéma 19G](#)

Str. 189/cv. 4

Řešení:

1. „Shánět zboží“ znamenalo, že určité věci musíte kupovat ve speciálních obchodech. NE
2. Když jste chtěli koupit banány nebo pomeranče, museli jste mít dolary, marky a libry. NE
3. V Tuzexu bylo možné kupovat zboží za zvláštní „peníze“, takzvané bony. ANO
4. Stalinův pomník už na Letné v Praze nestojí. ANO
5. Na penězích z doby socialismu byly portréty zpěváků a herců. NE
6. Výraz „samizdat“ se používal pro ilegálně vydávané knihy a časopisy. ANO
7. Komunistická tajná policie samizdat tvrdě pronásledovala. ANO
8. Za komunismu byl dostatek bytů. NE
9. Demonstrace proti komunistickému režimu začaly v polovině sedmdesátých let. NE
10. „Sametová revoluce“ byla v roce 1989. ANO

Str. 189/cv. 8

Řešení:

1. Kdo chodil na protikomunistické demonstrace? – Dana
2. Kdo byl v KSČ a později odtud vystoupil? – Josef
3. Kdo si neumí představit, že by nemohl cestovat? – Adéla
4. Čí otec je teď nezaměstnaný? – Adélin
5. Čí syn měl problémy se studiem? – Josefův
6. Kdo četl samizdat? – Dana
7. Kdo myslí, že se teď lidé mají dobře? – Josef

Str. 189/cv. 10

Pracovní list se zadáním.

[Schéma 19H](#)

Str. 189/po cv. 10

Rozšiřující aktivita. Hra. Studenti nejdříve vyplní dotazník. Pak přijde „soudruh z Ústředního výboru KSČ“ a hodnotí jejich odpovědi (může ho hrát učitel nebo cizí, pozvaná osoba). Odpovědi studentů se posuzují z hlediska bývalého socialistického režimu. Pokud student uvede zemi, postavu, peníze apod. z bývalého sovětského bloku, dostává 5 bodů a vyhrává titul „dobrý soudruh“. Pokud uvede „západní“ a „kapitalistické“ údaje, dostává 0 bodů a stává se podezřelým.

[Schéma 19I](#)

Rozšiřující text na téma komunismu. Rozstříhat, skládat.

[Schéma 19J](#)

Str. 190/cv. 5

Opakovací aktivita. Rozstříhat, skládat.

[Schéma 19K](#)

Opakovací aktivita. Otázky k textu. Rozstříhat, studenti pracují v páru. Losují si otázky a odpovídají.

[Schéma 19L](#)

Str. 192/cv. 6

Opakovací varianta cvičení. Rozstříhat. Jeden student si vylosuje nápis. Popisuje, v jaké situaci ho použije/vidí, přičemž nesmí použít žádné slovo či kořen slova z nápisu. Ostatní studenti hádají, o jaký nápis jde.

[Schéma 19M](#)

Str. 193/cv. 1

Lehčí varianta cvičení. Rozstříhat, skládat. Poté studenti všechny výrazy používají ve větách.

[Schéma 19N](#)

Rozšiřující varianta cvičení. Studenti doplňují čeho, např. vaření jídla, polévky, mýdla... Hledají varianty. Lze hrát jako soutěž: kdo doplní nejvíc (gramaticky správných) alternativ, vyhrává.

[Schéma 19O](#)

Str. 193/cv. 4

Alternativa cvičení. Co za celý život děláme nejvíc a co nejmíň? Rozstříhat. Studenti pracují v párech nebo ve skupinách. Diskutují o pořadí daných výrazů. Poté svůj úsudek ověří kontrolou v učebnici.

[Schéma 19P](#)

Str. 194/cv. 4

A – Paní Slabá, B – Jana, C – Zuzana

Str. 194/cv. 5

Řešení:

1. maturuju 2. maturitou 3. školky 4. první třídy 5. dostala jsem se 6. angličtinu 7. ruštinu

Str. 194/bublina u cvičení 4

Učitel vyzve studenty, aby si pozorně přečetli tabulku a snažili se zapamatovat uvedená slova a výrazy ve studentském slangu. Poté jim dá schéma, do kterého doplňují chybějící ekvivalenty.

[Schéma 19Q](#)

Str. 195/cv. 7

Pozor, oprava viz [Errata](#).

Řešení:

1. Co dělají děti v jeslích a ve školce? – Hrají si, zpívají, učí se básničky.
2. Je základní škola povinná, nebo nepovinná? – Povinná.
3. Kolik let obvykle trvá studium na střední škole? – Obvykle trvá čtyři roky.
4. Na co se specializuje konzervatoř? – Na výuku uměleckých oborů, jako jsou hudba, tanec, zpěv a dramatické umění.
5. Jaké dvě části má vysokoškolské studium? – Bakalářské a magisterské studium.
6. Platí se na vysokých školách školné? – Na soukromých ano.

Opakovací cvičení k textu Systém školství v České republice. Studenti spojují věty.

[Schéma 19R](#)

Řešení:

1. V posledním roce školky g) se děti připravují na školu.
2. Můžete si vybrat, a) zda půjdete na střední školu, nebo do učení.
3. Většina gymnázií c) má přijímací zkoušky.
4. Studium na gymnáziu končí d) maturitní zkouškou (maturitou).
5. Student maturuje f) ze čtyř předmětů,
6. Na konzervatoř musí žáci absolvovat b) talentové zkoušky
7. Vysokoškolské studium se obvykle skládá h) ze dvou částí.
8. Pokud student studuje v češtině, e) neplatí na veřejných školách školné.

Str. 195/cv. 10

Řešení:

Midori píše žádost o informaci, Hans píše stížnost a Nina píše poděkování.

Str. 195/cv. 11

Pracovní list se zadáním.

[Schéma 19S](#)

Po dokončení lekce

Test 19

[Schéma 19T](#)

Lekce 19 – schémata**Schéma 19A**

(Kliknutím se dostanete zpátky do textu)

okupace Československa 21. 8. 1968	fronta na maso
tuzexové bony (poukázky na nákup zahraničního zboží)	samizdat (ilegálně vydané knihy)
demonstrace proti komunistickému režimu 17. 11. 1989	paneláky
ideologické plakáty	peníze
jídelní lístek	vykonstruovaný politický proces
Stalinův pomník	první komunistický prezident Klement Gottwald
první porevoluční prezident Václav Havel	

Schéma 19B

Ve kterém roce vyhráli komunisté volby?
Kdy se odehrávaly politické procesy?
Ve kterém roce byl zbourán Stalinův pomník?
Kde všude byly plakáty?
Na co stáli lidé fronty?
Čí portréty byly na bankovkách?
Čím skončilo tzv. Pražské jaro v roce 1968?
Ze kterého jazyka je slovo „samizdat“?
Kolik stálo za socialismu pivo?
Místo čeho dostávali lidé tuzexové bony?
Jak dlouho čekali lidé na byt?
Co to byla Charta 1977?

Schéma 19C**Používejte slovník. Co znamená...?**

vyhrávat/vyhrát* volby	volit/zvolit	vůdce	výrazný	zbavovat/zbavit	vlastnické právo
věřící	odehrávat se/odehrát* se	odsuzovat/odsoudit		popravovat/popravit	
	zobrazovat/zobrazit	zahajovat/zahájit	odhalení	rozhodovat/rozhodnout*	
	bourat/zbourat	obejít* se bez něčeho	součást	bankovka	následovat
období	obsazovat/obsadit	návrat	vydavatelství	opisovat/opsat*	navzájem
tajný	odevzdávat/odevzdat	tehdejší	souhlasit	vyvrcholovat/vyvrcholit	bývalý

Schéma 19D

vyhrávat/vyhrát* volby	volit/zvolit	opisovat/opsat*
vůdce	výrazný	tajný
zbavovat/zbavit	vlastnické právo	tehdejší
věřící	odehrávat se/odehrát* se	odevzdávat /odevzdat
odsuzovat/odsoudit	popravovat/popravit	souhlasit
zobrazovat/zobrazit	zahajovat/zahájit	bývalý
odhalení	rozhodovat/rozhodnout*	vyvrcholovat/vyvrcholit
bourat/zbourat	obejít* se bez něčeho	navzájem
součást	bankovka	návrat
následovat	období	vydavatelství
obsazovat/obsadit		

Schéma 19E**Výrazy z tabulky doplňte ve správné formě.**

vůdce	návrat	vydavatelství	opisovat/opsat*	navzájem	
obejít* se bez	součást	bankovka	bývalý	vést*	následovat
trest smrti	zobrazovat/zobrazit		odhalení	vyhrávat/vyhrát* volby	
tajný	odevzdávat/odevzdat		tehdejší	souhlasit	výrazný
zbavovat/zbavit	věřící	vyvrcholovat/vyvrcholit		odehrávat se/odehrát* se	

Jak se žilo za komunismu

V roce 1946 komunisté (1)..... a dostali se do vlády. V únoru roku 1948 vyprovokovali vládní krizi a komunistický puč, tzv. „Vítězný Únor“. Prezidentem byl „zvolen“ (2)..... komunistů Klement Gottwald, kterému se říkalo „český Stalin“. V dalších letech došlo k (3).....ekonomickým změnám. Továrny, statky, firmy a obchody byly znárodňovány a jejich majitelé (4)..... vlastnických práv. Pronásledovány byly také církve a (5)..... Tento totalitní režim trval až do roku 1989.

Na konci 40. let a v 50. letech (6)..... v Československu ..... vykonstruované politické procesy. V této době byly pronásledovány nebo uvězněny statisíce lidí. Během procesů, ve vězeních a v pracovních táborech jich pak tisíce zemřely. 250 lidí bylo odsouzeno k (7)..... a popraveno.

Stalinův pomník v Praze na Letné. Pomník (8)..... Stalina a za ním postavy českých a sovětských vojáků, dělníků a rolníků. (Lidé mu z legrace říkali „fronta na maso“.) Stavba gigantického pomníku byla zahájena v roce 1949, ale skončila až v roce 1955. Jeho autor ještě před (9)..... pomníku spáchal sebevraždu a v roce 1962 bylo rozhodnuto, že pomník bude zbourán.

Žádné politické výročí (10)..... ideologických plakátů. Plakáty k výročím KSČ (tj. Komunistické strany Československa), MDŽ (tj. Mezinárodnímu dni žen) a VŘSR (tj. Velké říjnové socialistické revoluci) byly všude, na úřadech, v kancelářích, ve školách, v obchodech apod.

Fronty byly (11)..... každodenního života. Lidé stáli fronty na maso, na banány a pomeranče, na džíny, na auta, na dovolené a někdy i na toaletní papír. Místo „kupovat zboží“ jste mohli častěji slyšet výraz „shánět zboží“.

Peníze měly charakteristický styl socialistického realismu. Vidíte na nich mj. portréty vojáka a dělníka (padesátikoruna), nebo dělníka a rolnice (stokoruna). Tyto (12)..... viz strana 187.

Okupace v srpnu 1968 (13)..... po období demokratizace (Pražské jaro) v šedesátých letech. V noci z 20. na 21. srpna bylo Československo obsazeno armádami ostatních socialistických zemí. Podle historiků to byla největší vojenská akce od konce 2. světové války. Okupace znamenala (14)..... cenzury a nesvobody.

Samizdat je slovo z ruského výrazu samostojatelnoje izdatelstvo, tj. samostatné (15)..... Některé knihy nemohly legálně vycházet, a proto si je lidé (16)..... a půjčovali si je (17)..... Opisování knih bylo zakázáno a komunistická (18)..... policie (STB) samizdat tvrdě pronásledovala.

Tzv. tuzexové bony byly zvláštní peníze, za které se nakupovalo zboží ve speciálním obchodě, který se jmenoval Tuzex. Lidé, kteří pracovali v zahraničí, dostávali bony místo amerických dolarů, německých marek, britských liber, francouzských franků atd. Tyto peníze (19)..... totiž ..... státu a jejich vlastnictví bylo nelegální.

Jídlo za socialismu nebylo příliš kvalitní, ale bylo levné, protože základní potraviny, jako jsou mléko a chleba, byly dotovány státem. Když se dneska člověk dívá na (20)..... jídelní lístek, nevěří vlastním očím. Např. půllitr pilsenského piva stál dvě koruny a smažený sýr s brambory a tatarskou omáčkou 8.50.

„Bytová otázka“ byla jeden z největších problémů režimu. Kvůli nedostatku bytů se stavěly panelové domy, tzv. paneláky. Tyto byty byly státní a lidi je od státu dostávali zadarmo. Přestože na ně čekali mnoho let, byli šťastní, že je dostali. Samozřejmě, že tento systém (21)..... ke korupci.

Po okupaci v roce 1968 se znovu zhoršila cenzura a začaly represe proti lidem, kteří otevřeně (22)..... s okupací (tzv. období normalizace). V roce 1977 publikovali čeští disidenti dokument Charta 77, ve kterém žádali svobodu a dodržování lidských práv. Masovější demonstrace proti komunistickému režimu začaly až v polovině osmdesátých let a (23)..... tzv. „sametovou revolucí“ v listopadu 1989. Prvním listopadovým prezidentem byl zvolen dramatik, spisovatel a (24)..... disident Václav Havel.

Schéma 19F**Doplňte prepozice tam, kde je to třeba. (Pozor – někde nemusí být.)**

Jak se žilo za komunismu

..... roce 1946 komunisté vyhráli volby a dostali se ..... vlády. .... únoru ..... roku 1948 vyprovokovali vládní krizi a komunistický puč, tzv. „Vítězný Únor“. Prezidentem byl „zvolen“ vůdce komunistů Klement Gottwald, kterému se říkalo „český Stalin“. ..... dalších letech došlo ..... výrazným ekonomickým změnám. Továrny, statky, firmy a obchody byly znárodňovány a jejich majitelé byli zbavováni vlastnických práv. Pronásledovány byly také církve a věřící. Tento totalitní režim trval až ..... roku 1989.

..... konci 40. let a ..... 50. letech se ..... Československu odehrávaly vykonstruované politické procesy. .... této době byly pronásledovány nebo uvězněny statisíce lidí. .... procesů, ... vězeních a ..... pracovních táborech jich pak tisíce zemřely. 250 lidí bylo odsouzeno ..... trestu smrti a popraveno.

Stalinův pomník v Praze na Letné. Pomník zobrazuje Stalina a ..... ním postavy českých a sovětských vojáků, dělníků a rolníků. (Lidé mu ..... legrace říkali „fronta na maso“.) Stavba gigantického pomníku byla zahájena ..... roce 1949, ale skončila až ..... roce 1955. Jeho autor ještě ..... odhalením pomníku spáchal sebevraždu a ..... roce 1962 bylo rozhodnuto, že pomník bude zbourán.

Žádné politické výročí se neobešlo ..... ideologických plakátů. Plakáty ..... výročím KSČ (tj. Komunistické strany Československa), MDŽ (tj. Mezinárodní mudni žen) a VŘSR (tj. Velké říjnové socialistické revoluci) byly všude, ... úřadech, ... kancelářích, ... školách, ... obchodech apod.

Fronty byly součástí každodenního života. Lidé stáli fronty ..... maso, ... banány a pomeranče, ... džíny, ... auta, ... dovolené a někdy i ..... toaletní papír. .... „kupovat zboží“ jste mohli častěji slyšet výraz „shánět zboží“.

Peníze měly charakteristický styl socialistického realismu. Vidíte ..... nich mj. portréty vojáka a dělníka (padesátikoruna), nebo dělníka a rolníka (stokoruna). Tyto bankovky viz strana 187.

Okupace ..... srpnu 1968 následovala ..... období demokratizace (Pražské jaro) ..... šedesátých letech. .... noci ..... 20. .... 21. srpna bylo Československo obsazeno armádami ostatních socialistických zemí. .... historiků to byla největší vojenská akce ..... konce ..... 2. světové války. Okupace znamenala návrat cenzury a nesvobody.

Samizdat je slovo ..... ruského výrazu samostojatelnoje izdatelstvo, tj. samostatné vydavatelství. Některé knihy nemohly legálně vycházet, a proto si je lidé opisovali a půjčovali si je navzájem. Opisování knih bylo zakázáno a komunistická tajná policie (STB) samizdat tvrdě pronásledovala.

Tzv. tuzexové bony byly zvláštní peníze, ... které se nakupovalo zboží ..... speciálním obchodě, který se jmenoval Tuzex. Lidé, kteří pracovali ..... zahraničí, dostávali bony ..... amerických dolarů, německých marek, britských liber, francouzských franků atd. Tyto peníze se totiž odevzdávaly ..... státu a jejich vlastnictví bylo nelegální.

Jídlo ..... socialismu nebylo příliš kvalitní, ale bylo levné, protože základní potraviny, jako jsou mléko a chleba, byly dotovány státem. Když se dneska člověk dívá ..... tehdejší jídelní lístek, nevěří vlastním očím. Např. půllitr pilsenského piva stál ..... dvě koruny a smažený sýr s brambory a tatarskou omáčkou ..... 8.50.

„Bytová otázka“ byla jeden ..... největších problémů režimu. ..... nedostatku bytů se stavěly panelové domy, tzv. paneláky. Tyto byty byly státní a lidi je ..... státu dostávali zadarmo. Přestože ..... ně čekali mnoho let, byli šťastní, že je dostali. Samozřejmě, že tento systém vedl ..... korupci.

..... okupaci ..... roce 1968 se znovu zhoršila cenzura a začaly represe ..... lidem, kteří otevřeně nesouhlasili ..... okupací (tzv. období normalizace). ..... roce 1977 publikovali čeští disidenti dokument Charta 77, ... kterým žádali svobodu a dodržování lidských práv. Masovější demonstrace proti komunistickému režimu začaly až ..... polovině osmdesátých let a vyvrcholily tzv. „sametovou revolucí“ v listopadu 1989. Prvním polistopadovým prezidentem byl zvolen dramatik, spisovatel a bývalý disident Václav Havel.

Schéma 19G**Výrazy v závorkách použijte ve správné formě singuláru nebo plurálu.**

Jak se žilo za komunismu

V roce 1946 komunisté vyhráli volby a dostali se do vlády. V únoru roku 1948 vyprovokovali ..... (vládní krize – *sg.*) a komunistický puč, tzv. „Vítězný Únor“.

Prezidentem byl „zvolen“ vůdce komunistů Klement Gottwald, kterému se říkalo „český Stalin“. V dalších letech došlo k ..... (výrazná ekonomická změna – *pl.*). Továrny, statky, firmy a obchody byly znárodňovány a jejich majitelé byli zbavováni vlastnických práv. Pronásledováni byli také ..... (církev – *pl.*) a věřící. Tento totalitní režim trval až do roku 1989.

Na konci 40. let a v 50. letech se v Československu odehrávaly vykonstruované politické procesy. V této době byly pronásledovány nebo uvězněny statisíce lidí. Během ..... (proces – *pl.*), ve vězeních a v ..... (pracovní tábor – *pl.*) jich pak tisíce zemřely. 250 lidí bylo odsouzeno k trestu smrti a popraveno.

Stalinův pomník v Praze na Letné. Pomník zobrazuje Stalina a za ním postavy

..... (český a sovětský voják, dělník a rolník – *pl.*) Stavba gigantického pomníku byla zahájena v roce 1949, ale skončila až v roce 1955. Jeho autor ještě před ..... (odhalení – *sg.*) pomníku spáchal sebevraždu a v roce 1962 bylo rozhodnuto, že pomník bude zbourán.

Žádné politické výročí se neobešlo bez ..... (ideologický plakát – *pl.*). Plakáty k výročím KSČ, MDŽ a VŘSR byly všude, na ..... (úřad – *pl.*), v ..... (kancelář – *pl.*), ve ..... (škola – *pl.*), v ..... (obchod – *pl.*) apod.

Fronty byly součástí ..... (každodenní život – *sg.*). Lidé stáli fronty na maso, na banány a pomeranče, na džíny, na auta, na dovolené a někdy i na toaletní papír. Místo „kupovat zboží“ jste mohli častěji slyšet výraz „shánět zboží“.

Peníze měly charakteristický styl ..... (socialistický realismus – *sg.*). Vidíte na nich mj. portréty vojáka a dělníka, nebo dělníka a rolnice. Tyto bankovky viz strana 187.

Okupace v srpnu 1968 následovala po období demokratizace v ..... (šedesátá léta – *pl.*). V noci z 20. na 21. srpna bylo Československo obsazeno armádou ..... (ostatní socialistické země – *pl.*). Podle historiků to byla největší vojenská akce od ..... (konec – *sg.*) 2. světové války. Okupace znamenala návrat cenzury a nesvobody.

Samizdat je slovo z ..... (ruský výraz – *sg.*) samostojatelnoje izdatelstvo, tj. samostatné vydavatelství. Některé knihy nemohly legálně vycházet, a proto si je lidé opisovali a půjčovali si je navzájem. Opisování knih bylo zakázáno a komunistická tajná policie (STB) samizdat tvrdě pronásledovala.

Tzv. tuzexové bony byly zvláštní peníze, za které se nakupovalo zboží ve ..... (speciální obchod – *sg.*), který se jmenoval Tuzex. Lidé, kteří pracovali v zahraničí, dostávali bony místo ..... (americký dolar – *pl.*), německých marek, ... (britská libra – *pl.*) francouzských franků atd. Tyto peníze se totiž odevzdávaly státu a jejich vlastnictví bylo nelegální.

Jídlo za socialismu nebylo příliš kvalitní, ale bylo levné, protože základní potraviny, jako jsou mléko a chleba, byly dotovány ..... (stát – *sg.*). Když se dneska člověk dívá na tehdejší jídelní lístek, nevěří ..... (vlastní oči – *pl.*). Např. půllitr pilsenského piva stál dvě koruny a smažený sýr s brambory a tatarskou omáčkou 8.50.

„Bytová otázka“ byla jeden z ..... (největší problém – *pl.*) režimu. Kvůli nedostatku bytů se stavěly panelové domy, tzv. paneláky. Tyto byty byly státní a lidi je od státu dostávali zadarmo. Přestože na ně čekali mnoho let, byli šťastní, že je dostali. Samozřejmě, že tento systém vedl ke ..... (korupce – *sg.*).

Po ..... (okupace – *sg.*) v roce 1968 se znovu zhoršila cenzura a začaly represe proti lidem, kteří otevřeně nesouhlasili s okupací (tzv. období normalizace). V roce 1977 publikovali čeští disidenti dokument Charta 77, ve kterém žádali svobodu a dodržování lidských práv. Masovější demonstrace proti ..... (komunistický režim – *sg.*) začaly až v polovině osmdesátých let a vyvrcholily tzv. „sametovou revolucí“ v listopadu 1989. .... (první polistopadový prezident – *sg.*) byl zvolen dramatik, spisovatel a bývalý disident Václav Havel.

Schéma 19H

1. Na základě textu na str. 188 napište, jak se změnil život v ČR po roce 1989.
2. Zeptejte se nějakého Čecha nebo Češky na politické, sociální a ekonomické změny po roce 1989. Zapište a prezentujte jeho/její zážitky, názory a zkušenosti.

[illegible]

Schéma 19I

Do jaké země se chcete nejvíc podívat?	
Kdo je vaše oblíbená historická osobnost?	
Jaké peníze máte u sebe?	
Bydlí nějaký váš příbuzný v zahraničí?	
Uveďte vaši oblíbenou knihu nebo film.	
Jaký je váš oblíbený sport?	

Schéma 19J

Paradoxy socialismu
Každý musí být zaměstnaný.
Přestože každý musí být zaměstnaný, nikdo nepracuje.
Přestože nikdo nepracuje, plní se plán na 105,4%
Přestože se plán plní na 105,4%, nikde není nic k dostání.
Přestože nikde není nic k dostání, každý má všechno.
Přestože každý má všechno, všichni kradou.
Přestože všichni kradou, nikde nic nechybí.

Schéma 19K

Babička ale říkala, že nikdy nevěděla, co je nuda. Její rodina měla obchod a tam se celý den pracovalo. Prodávaly se potraviny, zelenina, ovoce a květiny a jezdilo se prodávat i na trh.
Často přišli na návštěvu sousedé. Hrály se různé hry, zpívaly se písničky, vyprávěly se různé příběhy a pohádky, četly se noviny nebo se jen tak sedělo a povídalo se o lidech a o životě.
Vždycky v sobotu se uklízel celý dům, pralo se prádlo, vytírala se podlaha a pekly se koláče na neděli. Taky babička musela pomáhat. Její maminka říkala: „To víte, děti, práce se sama neudělá. Pracovat se musí“. V neděli se ale nikdy nepracovalo.
Celá rodina šla do kostela a pak byl dobrý oběd, obvykle kuře nebo králík. Maso se samozřejmě jedlo jenom v neděli. Babiččina maminka byla přísná, ale babiččin tatínek byl moc hodný.
Moje babička se jmenovala Aloisie Zikanová. Narodila se v roce 1890. Když byla malá, nebyla žádná auta ani letadla a lidi ještě neznali rádio ani televizi.
Dneska se nám tato doba zdá jako idyla, ale chtěli bychom takhle opravdu žít?
Říkal vždycky: „Člověk nemůže jenom pracovat, musí se taky bavit“. A tak večer celá rodina odpočívala.

Schéma 19L

Kdy Aloisie Zikanová žila?
Jak se živila její rodina?
Co všechno se v jejích obchodě prodávalo?
Co se nikdy nejedlo ve všední den?
Co se dělalo v sobotu?
Co se dělalo v neděli?
Chtěli byste žít v její době?

.....

Kdy Aloisie Zikanová žila?
Jak se živila její rodina?
Co všechno se v jejích obchodě prodávalo?
Co se nikdy nejedlo ve všední den?
Co se dělalo v sobotu?
Co se dělalo v neděli?
Chtěli byste žít v její době?

Schéma 19M

Vyprodáno.
Z důvodu rekonstrukce zavřeno.
Dnes večer zadáno.
Koncert pro nemoc zrušen.
Chodit po trávě zakázáno!
Stavba povolena.
Pozor – čerstvě natřeno!

Schéma 19N

<i>verbální substantivum</i>	<i>imperfektivní sloveso</i>	<i>perfektivní sloveso</i>
vaření	vařit	uvařit
uklizení	uklízet	uklidit
žehlení	žehlit	vyžehlit
luxování	luxovat	vyluxovat
mytí	mýt*	umýt*
zametání	zametat	zamést*
utírání	utírat	utřít*
praní	prát*	vyprat*
vynášení	vynášet	vynést*

Schéma 190

vaření .....

pečení .....

uklizení .....

žehlení .....

luxování .....

mytí .....

utírání .....

zametání .....

praní .....

vynášení .....

Schéma 19P

stání	mytí (ženy)	nakupování
snění	mytí (muži)	milování
oblékání (ženy)	spaní	sedění
oblékání (muži)	čtení	vaření
telefonování	holení	česání

Schéma 19Q**Převeďte ze studentského slangu do spisovné češtiny**

filda – .....

gympl – .....

dělat školu – .....

Karlovka – .....

matura – .....

peďák, pajdák – .....

přijímačky – .....

učňák – .....

vejška – .....

Schéma 19R**Tvořte věty.**

1. V posledním roce školky	a) zda půjdete na střední školu, nebo do učení.
2. Můžete si vybrat,	b) talentové zkoušky.
3. Většina gymnázií	c) má přijímací zkoušky.
4. Studium na gymnáziu končí	d) maturitní zkouškou (maturitou).
5. Student maturuje	e) neplatí na veřejných školách školné.
6. Na konzervatoř musí žáci absolvovat	f) ze čtyř předmětů.
7. Vysokoškolské studium se obvykle skládá	g) se děti připravují na školu.
8. Pokud student studuje v češtině,	h) ze dvou částí.

Schéma 19S

1. Jaký by měl být ideální učitel a ideální škola?
2. Popište systém školství ve své zemi. V čem je odlišný od českého?

[illegible]

Schéma 19T**TEST – LEKCE 19**

Jméno a příjmení: _____ z 50 bodů = _____ %

A. Lexikální část

_____ z 25 bodů

Vyberte vhodnou variantu. Zakroužkujte ji.

Například: Znáte české _____ ?

a) *historii*b) *dějepis*☒ c) *dějiny*

1. Chcete vědět, jak _____ v Československu za komunismu?

a) *se žilo*b) *žilo*c) *žilo se*

2. V únoru roku 1948 komunisté vyprovokovali _____.

a) *vládní krizi*b) *volební výhru*c) *totalitní dobu*

3. _____ došlo k výrazným ekonomickým změnám.

a) *V dalších dobách*b) *V příštích časech*c) *V dalších letech*

4. Na konci 40. let a v 50. letech _____ vykonstruované politické procesy.

a) *se pronásledovaly*b) *se vydávaly*c) *se odehrávaly*

5. V této době byly pronásledovány nebo uvězněny statisíce _____.

a) *majitelé*b) *lidí*c) *věřící*

6. Stalinovu _____ v Praze na Letné lidé z legrace říkali „fronta na maso“.

a) *pomníku*b) *režimu*c) *procesu*

7. _____ politické výročí _____ bez ideologických plakátů.

a) *Některé – vycházelo*b) *Žádné – se neobešlo*c) *Každé – zakázalo*

8. Zboží se v obchodech nedalo normálně koupit, muselo se _____.

a) *shánět*b) *vyrábět*c) *prodávat*

9. _____ portréty byly na bankovkách?

a) *Co*b) *Či*c) *Jak*

10. _____ období demokratizace došlo 21. 8. 1968 _____ vojenské okupaci.

a) *Během – na*b) *Před – kvůli*c) *Po – k*

11. Kvůli přísné _____ nemohly legálně vycházet některé knihy, a proto je lidé opisovali.

a) *dítě*b) *frontě*c) *cenzuře*

12. Existovaly tuzexové bony, _____ které se nakupovalo zboží ve speciálním obchodě, v Tuzexu.

a) *ve*b) *pro*c) *za*

13. Jídlo nebylo příliš kvalitní, _____ bylo levné, _____ základní potraviny dotoval stát.

a) *a – proto*b) *ale – protože*c) *ani – že*

14. Při pohledu do tehdejšího jídelního lístku nevěříme vlastním očím, _____ stál dvě koruny.

a) *např. půllitr piva*b) *tj. vepřový řízek*c) *atd. smažený sýr s brambory*

15. Vzhledem k nedostatku bytů se stavěly panelové domy, _____ paneláky.

a) *a podobně (apod.)*b) *mimo jiné (mj.)*c) *takzvané (tzv.)*

16. _____ žádali čeští disidenti svobodu a dodržování lidských práv.

a) *V tajné policii STB*b) *Při výročí KSČ*c) *V dokumentu Charta 77*

17. Demonstrace proti komunistickému režimu _____ sametovou revolucí v listopadu 1989.

a) *vyvedly*b) *vyvrcholily*c) *vyjely*

18. Prvním polistopadovým prezidentem _____ dramatik, spisovatel a bývalý disident Václav Havel.
a) zvolili   b) byl zvolen   c) zvolený
19. Děti v jeslích _____.
a) studují a píšou testy   b) si hrají a zpívají   c) se připravují na povolání
20. Děti od 6 do 15 let chodí v České republice na _____.
a) základní školu   b) normální školu   c) běžnou školu
21. Když se chcete vyučit zedníkem, jděte na _____.
a) střední odborné učiliště   b) vyšší odbornou školu   c) gymnázium
22. Studium na gymnáziu končí _____.
a) výučním listem   b) státní zkouškou   c) maturitní zkouškou
23. Konzervatoř připravuje studenty _____.
a) v uměleckých oborech   b) v povinných předmětech   c) v talentových zkouškách
24. Vysokoškolské studium se obvykle skládá _____ studijního programu.
a) z odborného a praktického   b) z humanitního a technického   c) z bakalářského a magisterského
25. Pokud student studuje v češtině, _____ školně.
a) platí na státních školách   b) neplatí na veřejných školách   c) neplatí na soukromých školách

B. Gramatická část

_____ z 25 bodů

1. Už víte, jak vypadal život v Československu v letech 1948-1989? Doplňte se, nebo si.**Například: Zakázané knihy si lidé opisovali a navzájem půjčovali.**

- 1) První komunistický prezident _____ 3) Ve škole _____ děti povinně učily ruštinu.
jmenoval Klement Gottwald. 4) V restauraci jste _____ mohli dát guláš za 6 korun.
2) Bez fronty _____ nikdo nic nekoupil. 5) Disidenti _____ přáli změnu politického systému.

2. Napište slovesa v minulém čase v reflexivním pasivu.**Například: Komunisté (dostat) se dostali do vlády v roce 1946.**

- 1) Klementu Gottwaldovi (říkat) _____ 3) V Tuzexu (platit) _____ bony.
„český Stalin“. 4) Ve městech (stavět) _____ paneláky.
2) Všechno zboží (shánět) _____ 5) Po okupaci v roce 1968 (zhoršit) _____ cenzura.

3. Změňte věty podle modelu, doplňte deskriptivní pasivum.**Například: Komunisté pronásledovali církev. – Církev byly pronásledovány komunisty.**

- 1) Komunisté odsoudili 250 lidí k trestu smrti. – 250 lidí _____ k trestu smrti komunisty.
2) Armády obsadily Československo. – Československo _____ armádami.
3) STB tvrdě pronásledovala samizdat. – Samizdat _____ STB.
4) Stát dotoval základní potraviny. – Základní potraviny _____ státem.
5) Čeští disidenti publikovali Chartu 77. – Charta 77 _____ českými disidenty.

4. Podtrhněte správnou variantu. Např: Proběhlo znárodňování/znárodňovaný soukromého majetku.

- 1) Pronásledovaný/Pronásledování člověk mohl skončit ve vězení.
2) Autor Stalinova pomníku spáchal sebevraždu před jeho odhaleným/odhalením.
3) Opisování/opisované knih, které nemohly legálně vycházet, bylo zakázáno.
4) V tzv. období normalizace došlo k zhoršení/zhoršené represí proti lidem.
5) Prvním po listopadu 1989 zvolením/zvoleným prezidentem byl Václav Havel.

5. Převeďte věty do minulého času.**Například: Na základní škole mám samé jedničky. Na základní škole jsem měla samé jedničky.**

- 1) Málo spím, protože se připravuju na maturitu. _____
2) Přijímačky na vysokou školu jsou náročné, ale chci je udělat. _____
3) Musím se hodně učit a pak mě vezmou. _____
4) Vyberu si téma a napíšu diplomovou práci. _____
5) Půjdu na státnice a úspěšně ukončím studium. _____